

JUNnytt

Nummer 2-2019

Årgang 22

Les mer om:

- Japanspesialen
- Konfliktaggresjon
- Sesong for flått og orm

Finnes det noe søtere enn valper?

Tror ikke det!

Dette fine bildet av Kristin Bugge Moe, er det Ingrid Anette Høgvoll som har tatt.

I denne utgaven har det desverre ikke blitt plass til IG-shibaer. Men neste utgave er allerede under konstruksjon så da blir det hele tre sider med SoMe-shibas. Håper derfor flest mulig bruker #JUNnytt i ferien. Får vi sett noen svømmeshibaer?

Eller artige bilder fra spenstige turer?

God sommer!

Har du fått med deg at vi nå har inngått samarbeid med Proffsport? Nå finner du mange nye klubbeflekter med JUN-logo. Se klubbens nettside for mer informasjon.

INNHOLDSFORTEGNELSE

LEDEREN HAR ORDET	SIDE 4
REDAKTØREN HAR ORDET	SIDE 5
KONTAKTLISTE	SIDE 6
KONFLIKTAGGRESJON	SIDE 8
RAGE SAMT SANNSYNLIG...	SIDE 10
JAPANSPEIALEN	SIDE 18
RAPPORT FRA HUNDERFOSSEN	SIDE 20
KRITIKKER	SIDE 24
ÅRETS BRUKSHUND (FORELØP.)	SIDE 44
FRYKTER NY FLÅTT...	SIDE 45
REFERATER	SIDE 47

FORSIDEFOTO: BENTE VEDAL SAMMEN MED "BESMIRAS FIRST WOLF BOY"
ÅRETS BIS PÅ JUNS UTSTILLING I PINSEN. CHRISTEN LANG VED SIDEN AV.
BAKSIDEFOTO: CHRISTEN LANG "VALP"

ANNONSEPRISER:

HELSEIDE I ENKELTNUMMER: 100,-
HELSEIDE HELÅRSANNONSE: 300,-
HALVSEIDE I ENKELTNUMMER: 75,-
HALVSEIDE HELÅRSANNONSE: 250,-
KOMMERSIELLE ANNONSER: 3 X PRIS

KLUBBEN PÅ NETT:
WWW.JUNNORGE.NO
KLUBBENS KONTO: 9486 05 45343

VI TAR SVÆRT GJERNE IMOT STOFF TIL AVISA
SEND EN MAIL TIL: REDAKTOR@NORSKSHIBAKLUBB.NO

LEDEREN HAR ORDET

En ny sommer og et nytt styreår i klubben er i gang.

Det første året som leder har vært tidkrevende, lærerikt, utfordrende og morsomt. I tillegg til ordinære styreoppgaver har vi hatt fullt opp med oppgavene som fulgte etter fjorårets årsmøtevedtak om navnendring.

Selv om dette ble gjort på dugnad, er jeg mektig imponert over styremedlemmene som tok dette på strak arm, ryddet kalenderen, jobbet kvelder og helger for klubben.

Tusen takk for innsatsen i år, det var et et samlet styre som dro det i land!

Kommende år ønsker jeg som leder, at klubben har fokus på aktivitet blant medlemmene, helseutfordringer og dommerseminar. For å få til dette er vi avhengige av at medlemmene engasjerer seg. Klubben er åpen for forslag om kurs, treninger, fjellturer, aktiviseringsøvelser osv. Her er det bare fantasien som setter grenser...

Har dere lyst til å finne på noe sammen? Send inn, og vi skal hjelpe dere!

I skrivende stund er ennå ikke årsmøtet og Japanspesialen avviklet, men jeg er så sikker på at det blir en knall helg for hunder og folk, at jeg takker dere ALLE for innsatsen og deltakelsen!

Nå skal det nye styret lade opp med sommer og sol!

GOD SOMMER TIL ALLE!

Mvh/Vibeke, leder i JUN

REDAKTØREN HAR ORDET

Kjære JUNvenn!

Da både fotografier og kritikker kom meg i hende i en forrykende fart, var det bare å stokke litt om på JUNnytt. Jeg tenker flere er nysgjerrige på kritikker og bilder. Så her er de!

For øvrig veldig stas med en kai som BIS vinner.

I disse dager drar vel flesteparten på ferie, har du med hund på reisen så håper jeg du husker vaksiner/ormekur og pass. I år har det også vært mye flått å finne, mer om disse ekle skapningene kan du lese i bladet.

Siden sist har klubben også fått nye klubbeffekter, fine saker som skulle passe de fleste vil jeg tro. Kom gjerne med tips om noen effekter du ønsker deg ikke er å finne.

Vil ønske dere alle en flott sommer!

Neste JUNnytt kommer nok før du aner det. Send meg gjerne tekst og bilder.

Mvh/Gro Karete

KONTAKTPERSONER

STYRET

LEDER:

Vibeke Standal
Telefon: 93 26 06 76
E-post: standal79@hotmail.com

NESTLEDER:

Sunniva Bjørkvik
Telefon: 47 90 44 18
E-post: sunna_n_b@live.no

SEKRETÆR:

Vanja Marie Sigvartsen
Klubbens adresse:
Tomasjordnes 43-402
9024 Tomasjord
Telefon: 95 16 22 17
E-post: sekretar@norskshibaklubb.no

KASSERER:

Thea Ringerike
E-post: thea.ringerike@gmail.com
Telefon: 95 86 97 38

STYREMEDLEM:

Eivind Mjærum
E-post: eivind.mjaerum@mjaerumhogda.no
Tlf: 95 78 20 85

STYREMEDLEM:

Ole Arntzen
Epost: olea@uib.no
Adresse: Myrdalskogen 202
5117 Ulset
Tlf: 48 16 26 91

STYREMEDLEM:

Kristin Bugge Moe
Epost: krib.moe@gmail.com
Tlf: 93 28 43 72

1.VARAMEDELEM:

Solvor Nærland
Epost: solvor@shibaliv.com
Tlf: 48 11 89 71

2.VARAMEDELEM:

Sara Bakken Barø
Epost: sarah_bakken@hotmail.com
Tlf: 97 77 23 61

3.VARAMEDELEM:

Marie Helen Hansen
Epost: marie.helen.hansen@gmail.com
Tlf: 91 52 95 57

DISTRIKTSKONTAKTER

ØSTLANDET: OSLO, AKERSHUS,
BUSKERUD, ØSTFOLD, VESTFOLD,
HEDEMARK, OPPLAND

Maiken F. Brenden

Telefon: 98 49 95 92
E-post: maikenbre@gmail.com

VESTLANDET: HORDALAND, SOGN
OG FJORDANE

Gullborg R. Knudsen

Telefon: 92 85 49 11
E-post: g.r.knuds@gmail.com

SØR-VESTLANDET:ROGALAND

Gro Karete Bråtveit

Telefon: 91 61 46 83
E-post: redaktor@norskshibaklubb.no

SØRLANDET

Tone B. Nilsen

Telefon: 48 15 31 90

NORD-NORGE: NORDLAND,
TROMS, FINNMARK

Lone Fillipsen

Telefon: 99 59 40 74

E-post: hfillips@online.no

MIDT-NORGE: TRØNDELAG

Sissel Skjelbred

Telefon: 97 56 70 22

E-post: k-svends@online.no

SØNDRE MIDT-NORGE: TIDL.
SØR-TRØNDELAG OG MØRE

Kristin Bugge Moe

Epost: krib.moe@gmail.com

Tlf: 93 28 43 72

ANDRE KONTAKTPERSONER

AGILITY

Lise Kommisrud

Telefon: 91 68 70 47

E-post: lisekom@online.no

LYDIGHET

Sissel Skjelbred

Telefon: 97 56 70 22

E-post: k-svends@online.no

RALLYLYDIGHET

Bente Kittelsen Pedersen

Telefon: 45 86 05 45

E-post: shiba.habagou@outlook.com

BRUKS

Laila Nagel

Telefon: 91 66 85 79

E-post: laila@kennelkatsumoto.com

VALPEFORMIDLER

Ole Arntzen

Telefon: 48 16 26 91

E-post:

valpeformidler@norskshibaklubb.no

KURSKOORDINATOR

Laila Nagel

Telefon: 91 66 85 79

E-post: laila@kennelkatsumoto.com

SUNNHETSUTVALGET

Lisbeth Høyem

Telefon: 91 71 62 84

E-post: lisbeth@akinuba.no

Christen Lang

Telefon: 90 98 12 95

E-post: chr-lan@online.no

Ann Margot Whyatt

Telefon: 92 03 07 72

E-post: annmargot.whyatt@internationalsos.com

Gitte Hjorth Sørensen

Telefon: 90 75 66 99

E-post: vanitycollies@hotmail.com

Vi gjør oppmerksom på at du selv må melde adresseforandring hos NKK dersom du flytter og vil ha JUNnytt til din nye bopæl. Vi får våre oppdaterte medlemslister fra dem.

Konfliktaggresjon

Denne artikkelen ble opprinnelig publisert av Cummings School of Veterinary Medicine ved Tufts Universitet: <http://sites.tufts.edu/progressnotes/2014/08/clinical-case-challenge-animal-behavior-clinic/>
Oversettelsen ble skrevet av Mona Mono på vegne av Japansk Urhundklubb i Norge med tillatelse, men oversettelsen er ikke vurdert av Tufts Universitet for medisinsk nøyaktighet.

Beskrivelse av situasjonen:

Otto, en miniatyr Dachs på 2,5 år, ble henvist til Atferdsklinikken ved Cummings School of Veterinary Medicine ved Tufts Universitet for plutselige utbrudd av aggresjon mot sine eiere. Aggresjonen besto av knurring, glesing, napping og biting. Det å løfte han, ta på kobbelt og det å gå frem til han mens han hvilte trigget aggressiv reaksjon. Otto brukte aggresjon for å forsvare ressurser med høy betydning for han, sånn som matskålen, tyggebein og ting han hadde stjålet. Han knurret og nappet når de berørte han. Det var større sannsynlighet for angrep om han lå høyt opp som på sofaen eller i et fang. Aggresjonen var periodisk og vekslet fra dag til dag, noe som ga et uforutsigbart inntrykk på eierne.

Veterinæren som henviste Otto til atferdsklinikken gjennomførte en grundig undersøkelse av Otto først, med blodprøver som alle var innenfor normalen. Medisinske årsaker til endringer i atferd som lavt stoffskifte, leverfunksjon, smertetilstander pga. skader eller sykdommer i ledd eller skjelett osv. ble utelukket. Hva er diagnosen og hvilken behandling vil dere anbefale?

Diagnose:

Den korrekte diagnosen er konfliktaggresjon, som karakteriseres av aggressiv atferd rettet mot eierne som reaksjon på en oppfattet provokasjon eller trussel. Triggere/utløsere kan deles inn i 3 kategorier: ressursforsvar (f.eks. hvileplasser), fysisk håndtering (f.eks. løfting, børsting, kloklipp) og når eierne tar på seg en ledende rolle (for eksempel å gripe Halsbåndet, fjerne fra møbler, reprimander, fysisk straff). En hund med dette problemet kan oppføre seg ulikt mot de ulike individene i familien. Atferden kan også oppleves uforutsigbar for eierne siden den varierer. For eksempel, en hund kan tolerere å løftes en dag men ikke den neste. Men, grundige undersøkelser viser at det generelt er et forutsigbart sett av triggere som i hvert fall noen ganger vil føre til en aggressiv reaksjon.

Denne diagnosen ble tidligere kalt dominansaggresjon. Vår nåværende forståelse er derimot at denne form

for eier-rettet aggresjon er forankret i angst, ikke i selvtilit. Konflikt-aggressive hunder har et dristig temperament. Men deres angst gjør dem impulsive og reaktive overfor medlemmer av deres egen sosiale gruppe. Studier har vist at konflikt-aggressive hunder har lavere nivåer av neurotransmitteren serotonin (Çakiroğlu 2007). Denne tilstanden kan arves genetisk, som vises ved økt hyppighet hos visse raser, som Dachs, Chihuahua, Australsk cattledog med flere (Serpell 2008). Utilstrekkelig tidlig sosialisering kan også predisponere hunder for konflikt-aggresjon. Mens frøene til konflikt-aggresjon plantes tidlig i livet, manifesteres det vanligvis først ved sosial modenhet (mellom 9 og 24 måneders alder).

Viktige differensialdiagnoser er irritabel aggresjon, fryktaggresjon og rage syndrom (partielle komplekse anfall). Irritabel aggresjon oppstår når en hund har en smertefull medisinsk tilstand som senker hundens grense for aggresjon. Fryktaggresjon rettes vanligvis mot mennesker utenfor hundens indre sirkel av familie og venner. Rage syndrom oppstår som respons på en bagatellmessig trigger eller ingen ytre trigger i det hele tatt. Rage er langvarig og ofte ledsaget av en atferdsendring både rett før og en tid etter utbruddet/anfallet før atferden så normaliseres. Hunden kan ha flere diagnoser.

Behandling:

Behandlingen består av atferdsmessig endring der aggresjonsfremkallende triggere strengt unngås, og det gjøres tiltak for å styrke eiernes lederposisjon i hundens øyne. Endringer i kosthold og mosjon er også en del av behandlingsregimet.

Mosjoning og diett:

Eierne ble anbefalt å gi Otto 1 time aerobisk mosjon hver dag. De ble bedt om å gi en diett lav på protein og uten fargestoffer og konserveringsmidler. Mosjon og kost lavere på protein kan hjelpe med å stabilisere mengden serotonin i hjernen.

Kastrering:

Kastrering ble anbefalt siden det har blitt assosiert med en reduksjon i aggresjon ((Tsu 2010).

Unngå konflikt og utløsere av aggresjon:

Listen over utløsere ble diskutert i dybden med eierne, og strategier ble utviklet for å unngå dem. Det ble forklart for eierne at unngåelse er terapeutisk ved at den forhindrer Ottos fortsatte sensibilisering for samspill som han ikke liker, og dermed bygger tillit. Eierne ble fortalt at de ikke lenger skulle tillate Otto å ligge på fanget eller i møbler og la ham være når han hviler i sin egen seng. Han skal ikke løftes opp trappen eller inn i bilen. Han bør ikke gis noen tyggebein eller leker han vil beskytte. Hvis han har et stjålet objekt, ble eierne instruert om å la ham få ha det hvis det ikke var farlig for ham eller verdifullt for dem. Hvis det var nødvendig å ta det bort fra ham, ble de instruert til å bruke en distraksjonsteknikk som å ringe dørklokken eller be ham om å gå en tur, og så plukke den opp når han forlot rommet. De ble bedt om å redusere frekvensen og varigheten av øyeblikk med kos og nærhet. Eierne utviklet en veldig smart løsning med kobbel og Halsbånd som kunne føres over hodet og så festes på ham fra en stående stilling.

Ledelse:

Eierne ble instruert til å styrke sin lederposisjon ved å be Otto adlyde en kommando før begge hans daglige måltider og før alle godbiter. Når maten var forberedt, ble Otto bedt om å sitte en gang. Hvis han adlød, ble matskålen satt ned umiddelbart, og eieren skulle gå bort. Otto fikk 15 minutter på å spise. Alle matrester ble plukket opp for å forhindre vokting/ressursforsvar. Hvis han ikke fulgte kommandoen for å sitte, ble maten tatt bort og han ble ikke matet igjen før neste måltid. Hvis han forventet kommandoen ved å sitte før han ble bedt om det, fikk han en annen kommando, for eksempel ned. Eierne ble også instruert til å ignorere krevende og oppmerksomhetssøkende atferd.

Medisinering:

Fluoksetin (Prozac) ble foreskrevet ved 1 mg / kg en gang daglig. Fluoksetin er en selektiv serotonin reopptakshemmer som stabiliserer humøret, øker tillit og reduserer reaktivitet og impulsivitet.

Oppfølging:

Ukentlig oppfølging via telefon ble innført for å sjekke hvordan planen fungerte. Hver episode av aggresjon ble diskutert i detalj og adferdsmodifikasjonsplanen ble justert. Dosen av fluoksetin ble justert en gang. Otto ble kastrert.

Resultat:

Tre måneder etter konsultasjonen hadde aggresjonen minsket fra en episode per dag til en per uke. Seks måneder etter konsultasjonen skjedde aggresjonen mindre enn en gang i måneden.

Referanser:

1. Duffy D, Hsub Y, Serpell JA, Breed differences in canine aggression *Applied Animal Behaviour Science*, Volume 114, Issues 3–4, 1 December 2008, Pages 441–46
2. Çakiroğlu D, Meral Y, Sancak AA, Çifti G, Relationship between the serum concentrations of serotonin and lipids and aggression in dogs *Veterinary Record* 2007;161:59-61 doi:10.1136/vr.161.2.59
3. Hsu Y, Liching Sun L, Factors associated with aggressive responses in pet dogs, *Applied Animal Behaviour Science* Volume 123, Issues 3–4, March 2010, Pages 108–123

Rage samt sannsynlig arvelig angstrelatert aggresjon

av Mona Mono (mona.mono@hotmail.com)

Da vi bestemte oss for å øke flokken med en hund nr. 2 var det jeg som ønska en Shiba. Vi ønska oss egentlig en tisper, men så hadde plutselig oppdretteren vi likte en ledig hannvalp. Vi gleda oss enormt til vi kunne få lille Emil hjem.

Emil sklei rett inn i våre etablerte rutiner, og var på de fleste områder en utrolig grei og sjarmerende valp. Han hadde bare en håndfull uhell inne de første ukene og ble husrein utrolig kjapt. Han satt seg av seg selv ved utgangsdøra og matskåla etter 2 dager og tar generelt ting veldig kjapt. Emil blir helt ekstatiske når det kommer kjente folk på besøk, og det første året jobba vi med å få han til å ikke nappe i besøkets klær og hender av glede. Fortsatt hender det at han må småbite litt i folk det er lenge siden han har sett (mens han skriker av glede), men det er ikke for hardt lenger. Men bortsett fra gledesbitinga var det null typisk valpebiting på oss. Storesøster Hedda (Samojed) fikk derimot

gjennomgå til gangs! Han går etter beina hennes, den rampen!

Vi har blitt utrolig glad i Emil, og han er en utrolig sjarmerende, leken, kosete og morsom fyr. Samtidig har han gitt oss mange nye utfordringer pga. flere typer aggresjon: ressursforvar, rage og angstrelatert aggresjon. Han medisineres foreløpig for angstrelatert aggresjon. Utbrudd av rage kommer sjeldnere nå som han generelt er blidere og roligere og mindre sint og stressa. Vår erfaring er at alle former for stress kan utløse rage, sånn at det å bli redd/usikker/sint, trøtt/for lite søvn samt ressursforvar og vokting kan trigge sinne som går over i rage eller gi utbrudd av rage litt seinere på dagen. Så vi starta veldig tidlig med å fjerne/unngå triggerer vi kjente til etter hvert som de dukka opp. Emil kan fortsatt angripe Hedda ut av det blå pga. ressursforvar, men etter hard jobbing med det kan de nå ligge i samme rom og spise noe godt. Når de er ferdige, derimot, kan han brått bli fryktelig

grinete og bli truende overfor Hedda spesielt. Det har også vært flere ekle episoder der han har flydd på Hedda eller oss som overslagshandling når han egentlig ble usikker og rasende på en møtende hund.

En annen ting som var helt nytt for oss, var at Emil helt fra start ikke tålte stress, enten det var mye inntrykk, litt for lang tur eller det å møte nye hunder/passere hunder for nært, og han trenger unormalt mye søvn. Altså, om jeg ikke går på soverommet sammen med hundene og hviler minst 1 time på ettermiddagen vet vi at han blir grinete og får raseriutbrudd seinere den kvelden. Det slår aldri feil. Men det er kanskje ikke så rart når man tenker på det behovet han har for kontroll på alt rundt seg... Han har også virka usikker og litt engstelig for nye ting helt fra start.

Emil minner meg om barn jeg har truffet i jobbsammenheng, som har hatt en grunnleggende holdning om at verden er ute etter å ta dem, og som alltid har en negativ forventning til omgivelsene. Dersom Emil plutselig får vondt av noe ser han umiddelbart på oss og knurrer som om vi har ment å skade han selv om vi står 3 meter bort, enten det er at han trækker på noe, dunker borti noe el. Han hiver seg mot den som er nærmest som om det er den som har påført han smerte... Og skiftet i humør fra strålende blid til blindt raseri går sjokkerende raskt. Noe annet som også var frustrerende med Emil, var at mandag reagerte han ikke på å borstes mens tirsdag ble han rasende; onsdag fikk jeg ikke klippet en eneste klo mens torsdag satt han villig på fanget mitt så jeg fikk klippet alle osv. Vi lot til slutt selen bare sitte på – vi orka ikke den daglige kampen om den. Vi visste aldri hvordan han ville reagere!

Allerede da Emil var 3 måneder sa jeg at det må være noe galt med han... Dette er ikke normalt – han blir FOR rasende for bagateller, og han blir så rasende ut av det blå at det er som om han ikke kjenner oss igjen... Og han kjemper som om det sto om livet over alt fra småstein og pinner til kjøttbein og håndtering. Hans første impuls er å forsvare seg ved å angripe. Dette er noe mye mer enn Shiba-særhet.

Vi var forberedt på stor personlighet i liten kropp, og på særheter og vranghet og lirking, og på at han kanskje ikke ville fungere med så mange andre

hunder som voksen til tross for god sosialisering. Men aggresjon og alvorlige angrep retta mot oss i familien var vi absolutt ikke forberedt på!

Og når enhver form for reaksjon eller grensesetting bare gjør hunden MER rasende, hva gjør man egentlig da?

Rage

Allerede dag 2 hjemme angrep han meg første gang. Jeg gjorde som jeg har gjort med mange hunder tidligere - satt meg på gulvet og holdt en rå kyllinghals i hver hånd, den ene til Emil og den andre til Hedda. Jeg holdt i den mens de tygde den i seg for å lære han at han må tygge og ikke svelge hele. Jeg slapp da det var en bitteliten bit igjen. Emil hadde omtrent ikke svelget den siste lille biten før han med et brøl angrep og beit fingrene mine, helt sort i blikket. Jeg måtte til slutt ta tak i sela for å hindre han i å bite meg igjen, for han slutta ikke. Plutselig ga han seg, så jeg fikk tørka blod av hendene. Jeg tenkte at kyllinghalsen smakte så godt at det trigga ressursforsvar, så jeg ville vise han at her er det overflod og ingen grunn til å stresse. Jeg satt meg på huk denne gang og viste at jeg hadde flere kyllinghalser på skåla, og lot dem få hver sin igjen mens jeg holdt i dem. Det samme gjentok seg - Emil brølte og satt i hånda mi og var helt vill. Det var som om han trodde jeg hadde tatt den, når det jo var han som hadde spist den opp! Jeg måtte til slutt løfte han etter sela for å få han til å slippe meg. Så fort han slapp meg satt jeg han ned igjen og han prøvde umiddelbart å bite meg i beina. Jeg måtte skyve han ut av stua etter sela og lukke grinda. Jeg hadde aldri sett en rasende valp på 8.5 uke før, og både jeg og Nils og Hedda ble helt satt ut. Jeg har aldri tidligere sett et sånt raseri hos en hund.

Det gikk bare noen dager før han igjen sjokkerte oss med et voldsomt raseri som jeg i etterkant har tenkt på som rage. Da lå vi strødd i sofaen på kvelden, Hedda lå med hodet i fanget mitt og Emil sov på stuegulvet. Plutselig hopper Hedda ned og strekker seg. Emil løfter hodet og ser på henne med et sort og hatefullt blikk så Hedda rygger forskrekka opp i sofaen igjen og legger seg hos meg. Det hele skjedde så fort at vi egentlig ikke rakk å forstå hva som skjedde mellom dem. Men så satt Nils seg opp og satt føttene i gulvet, og Emil kom springende og gikk stivbeint og truende rundt føttene til Nils mens han stirra på dem og knurra. Jeg kom meg ut av sofaen og sa Nei, og da røk han rett i beina mine og bet. Helt satt ut måtte jeg bare få tak i han, så jeg løfta

han opp og bar en hylende, knurrende illsint kropp på 3 kilo ut av stua og lukka grinda. Han ble stående en stund og glo olmt før han la seg rett ned og sovna. Etter at han hadde sovnet ca 30 minutter våkna han og var seg selv igjen, og pep ulykkelig og ville inn i stua - som om han ikke huska hva som skjedde. Jeg tok han med ut i hagen og han var som vanlig. Bare 9 uker gammel var Emil da.

Emil har jevnlig hatt utbrudd av rage spesielt etter søvn i stua på kvelden helt fra han var 9 uker gammel. Triggere kan bl.a. være for mye aktivitet/inntrykk/stress, for lite søvn samt annen aggresjon tidligere samme dag. Siden september -18 har vi medisineret han for den angstrelaterte aggresjonen, og det har også minsket hyppigheten samt dempet kraften i utbruddene av rage.

Et typisk utbrudd av rage kan se ut omtrent sånn: Vi sitter i sofaen på kvelden og ser på TV, Hedda ligger i fanget til en av oss. Emil legger seg helst ned på gulvet etter hvert og sovner. Plutselig våkner han enten av seg selv eller av en lyd inne/ute eller en bevegelse, ofte av at Hedda flytter på seg - og er sjukt olm og grinete - stiv og rar i kroppen, halen litt ned/ut, sort i blikket med vidåpne pupiller og rart uttrykk i ansiktet, hele holdningen er truende. Om vi snakker til han "knurrer" og "protesterer" han med lyd og truende atferd. Før medisinerer røk han rett på den av oss som var nærmest om vi beveget oss eller snakket til han. Oftest Hedda men også våre bein. Det har også hendt at han har nappa tak i ulltepper og dyner (en gang med min hånd på slep...) og stoler for eksempel. Noen ganger leita han også etter noe å ta ut aggresjonen på om vi ikke var nære - gikk stivbeint bort og nappa truende og aggressivt tak i en leke eller tøffel el. og stirra olmt på oss. Truende atferd er selvsagt absolutt uakseptabelt, så jeg har alltid gått imellom og fjerna han fra situasjonen. Noen ganger holdt det at jeg avleda ved å si Kom, så går vi ut. Andre ganger har jeg måttet true med en spruteflaske med vann i for å få ham til å gå ut av stua og hindre han i å fly på beina våre eller Hedda. Og de gangene han har angrepet en av oss har jeg til slutt måtte løfte han opp og bære han ut/ ut i gangen til furtebuva (del av gangen stengt av med grind), mens han har bitt meg flere ganger. Han gir seg jo ikke!

Med medisin er det lettere å nå inn til han. Og flere ganger de siste månedene har han reist seg og stirret olmt på oss med sort blick, og det har holdt at jeg har pekt ut mot gangen og sagt Emil gå og legg

seg (med vanlig stemme). Og da har han begynt å gå stivbeint og skeiv i hele kroppen med halen hengende litt nedover mens han "knurrer" og protesterer med lyd. Etter noen skritt har han snudd seg og sett på oss. Jeg har pekt og gjentatt og han har gått noen skritt til osv helt til han nådde gangen. Der har han lagt seg i senga si i furtebuva. Så går det 20-45 minutter før vi ser han igjen. Og da er han seg selv igjen etter å ha sovnet, sliten og trøtt men blid. Lille skrullingen var.

De siste månedene har han faktisk begynt å bare tusle av gårde ut i furtebuva av seg selv uten engang å se på oss, men fortsatt stivbeint og skeiv. Om vi eller Hedda derimot går ut i gangen og ser til han for tidlig begynner han å knurre og glefse etter oss. Så det beste er å la han få "lande" i fred.

Men etter slike utbrudd blir han fortsatt veldig sliten og trøtt og virker forvirret. Har han skadet meg (det er alltid jeg som går imellom og får han ut av situasjonen og hindrer han i å være skrulling mot de andre - han får aldri slippe unna med å bite eller true oss) virker det som om han ikke skjønner at det var han som gjorde det. Han har aldri "bedt om unnskyldning" slik hunder normalt gjør, ved å ha en underdanig holdning der de kryper litt sammen, legger på øra og ser usikre ut. Det at han ikke skjønner eller husker hva som har skjedd tror vi også har gjort han mer engstelig og usikker - som om han opplever det som at det er vi som har vært stygge med han og ikke motsatt... Og Hedda blir redd for han og holder seg helst unna han en god stund etter utbrudd uten at han forstår hvorfor. Alt dette har stresset han og gjort han mer usikker.

Vi merka ikke egentlig så mye til det at han var stressa før - han var ikke sånn urolig som de fleste stressa hunder gjerne blir. Men vi merka det på at han var på vakt ved enhver bevegelse eller lyd i huset - liksom alltid klar til å ile av sted og ta kontroll. Bortsett fra det falt han lett til ro inne.

Angstrelatert aggresjon

Nå er ikke raseriutbrudda pga rage vårt største problem, det har vært den plutselige angstrelaterte aggresjonen. Angstrelatert aggresjon, også kalt konfliktaggresjon, har tidligere blitt misforstått som dominansaggresjon. Dette antagelig fordi det ofte kommer til syne ved håndtering og tvang av alle slag, ved stress, samt ved grensesetting, oppdragelse og trening.

Ting som har stressa Emil voldsomt og over alle proporsjoner helt fra start 8.5 uke gammel, har bl.a. vært all type håndtering - selv om vi har vært rolige, vennlige men bestemte slik vi har gjort med de 2 andre: det å ta av og på seile og halsbånd; det å børstes. I tillegg har det å gå på do på tur; det å passere for tett på andre hunder samt om vi flyttet på eller plukket opp ting eller gikk forbi/gjennom rommet der han lå osv. vært en trigger for truende atferd og raseri.

Plutselig da han var 2 år reagerte han også med voldsomt raseri av å ta av kobelet etter tur og å hoppe inn i bilburet etter tur osv. På samme tid begynte han også å komme og legge seg inntil, i armkroken eller på fanget og vise at han ville ha kos som vanlig - men så plutselig stivnet han til og begynte å knurre og gelfse etter oss. Det er fryktelig ubehagelig å ha en hund i fanget som plutselig biter etter deg...

Denne eskaleringen kom umiddelbart etter 1 episode der en full mann han ikke kjenner bøyde seg inn over gjerdet vårt og løftet Emil opp og knuse-koste han. Emil laga ikke en lyd men var helt stiv... Jeg fikk til slutt mannen til å slippe Emil ned igjen og han pilte unna. Dagen etter denne episoden reagerte han for første gang på å bli hjulpet inn i bilburet. Han gjorde som normalt, sto med forlabbene opp mot bilen klar for å hjelpes inn. Jeg tok tak i sela og en hånd under brystkassa og løftet og Emil begynte å knurre og bite etter meg. Først flere måneder etterpå, etter noen uker med medisin, sluttet han med denne reaksjonen.

Det å gå på do på tur har også vært slitsomt helt fra start. Han klikka og utagerte idet kulene traff bakken. I starten gikk han etter beina og skoå våre, men vi begynte kjøpt å liksom "gi" han kobelet å bite i. Så han røska og dro i kobelet mens han skrek og knurra - noen ganger 2 napp og så var det over, andre ganger holdt han det gående resten av turen hjem, altså i 5-15 minutter. Ingen form for avledning eller irtettesetting fungerte. Før løfte-episoden skjedde dette noen ganger i uka. Etter løfte-episoden skjedde det nesten HVER eneste tur... Etter medisinerer er det heldigvis sjelden dette skjer nå. Naboene må ha trodd vi stakk han med nåler så mye bråk og skrik som han lagde hver morgen kl. 06.30...

Kosttilskuddet Serene-UM

Hedda elsker alt og alle, men det tok faktisk ca 1.5 år før hun lot Emil ligge nesten inntil seg uten

å sprette opp og vekk fra han. Hun skjønte fra første raseriutbrudd at det var noe rart med han og rygga unna. Jeg måtte pushe og oppfordre til lek mellom dem. Han forsøkte å kose og vaske henne men hun skvatt unna. Om Hedda hadde noe å tygge på kom han og bare tok det – hun turte ikke si nei...

Endringen kom kort tid etter jeg begynte å gi dem kosttilskuddet Serene-UM i romjulen -17. – til han pga. aggresjon og usikkerhet; til henne pga. frykt for fyrverkeri. Det inneholder tryptophan som trengs for å øke serotonin-nivået i hjernen, noe som skal dempe uro, frykt, stress og aggresjon. Etter bare noen dager begynte de å leke sammen uten min oppfordring! Og han fikk legge seg inntil henne og vaske henne litt i øra osv. Halen hans endret seg også etter bare få dager - fra en veldig hard liten krøll til en løsere, mer avslappet og luftig sirkel.

Hundepsykolog

Vi konsulterte tidlig en hundepsykolog, og uten at jeg nevnte min mistanke om rage sa hun at det jeg beskrev hørtes ut som Cocker Rage som det ble kalt på 80-tallet. Forskning har vist at noen hunder med mistenkt rage får små endringer i blodet etter raseriutbrudda akkurat som etter et lite epileptisk anfall. Derfor er teorien at rage handler om et mikroskopisk epilepsianfall, med raseri som reaksjon på endringer i nevrotransmittere i hjernen.

Hundepsykologens råd var å fortsette med det vi allerede gjorde – fjerne triggerer etter hvert som de dukket opp, unngå stress, sørge for mye ro og hvile samt vennlig men bestemt håndtering og belønningsbasert trening – og håpe at det ville roe seg etter kjønnsmodning.

Det at Emil var så reaktiv ved håndtering og grensesetting mente hun derimot var typisk Shiba...

Vi har i krise måttet sprute vann på Emil for å unngå å bli bitt. Og da han klikka totalt under Heddas ståperiode under løpetida i mai 2018 - da sitra, skalv, pep, skrek, bjeffa samt knurra og gelfsa han etter både oss og Hedda i 4 døgn i strekk - da måtte jeg ved 2 tilfeller "gi han" en planke å bite i isteden for meg så jeg fikk skjøvet han inn i furtebua etter lufting. En hund med rabies ville antagelig vært lettere å håndtere, han var rett og slett helt gal...

Kveld 4 trodde jeg det hadde roet seg, så jeg slapp Hedda inn på et annet rom og slapp Emil ut av furtebua og i inn i stua med grinda lukket. Jeg henta meg en cola og da jeg sto foran grinda satt han avslappet og

så opp på meg med åpen munn og med tunga litt ut, så jeg trodde faren var over og at han hadde landet. Jeg åpna grinda på gløtt og stakk ene foten inn. Jeg rakk ikke sette foten i bakken engang før han angrep og bet flere sår i foten min. Han rev meg nesten overende. Jeg mista colaflaske nesten i hodet på han, og måtte til slutt bare ta tak og holde han fast mot gulvet siden han ikke slutta å bite og jeg ikke kom meg unna - mens han fortsatte å knurre og glefse og var helt vill!

Han ga seg ikke og bet meg stygt i begge håndledd, også, da jeg grep tak i han, så til slutt måtte jeg rope på Nils som hadde sovnet på soverommet at han måtte komme og hjelpe meg. Han hjalp meg med grinda ut av stua og åpna døra ut i gangen og lukket grinda til furtebu, for jeg hadde nok med å bære Emil med begge hender for å unngå flere bitt. Det var blod utover gulvet, det rant blod nedover begge armer og det dryppa blod der jeg gikk. Jeg fikk til slutt sluppet Emil over grinda til furtebu, og det var så vidt han var nedi gulvet med bakbeina før han hoppa opp igjen og glefsa etter meg.

Fortsatt har jeg smerter i begge håndledd, og

jeg måtte bruke støttebandasjer til og fra i flere måneder. Det var en voldsom, skremmende og totalt uakseptabel episode - både det at det føltes som om det kom som lyn fra klar himmel siden han fremsto som seg selv igjen, men også det at han ikke ga seg overhodet og jeg måtte bruke alle krefter for å holde han mot gulvet - jeg var redd for å skade han siden jeg måtte bruke så mye makt. Den lille kroppen har en kampvilje jeg aldri har sett maken til.

Dette var den siste gangen han bet meg stygt, og vi vurderte seriøst å kjøre han en siste tur til veterinær dagen etter... Men dagen etter HADDE han virkelig landet og sov det meste av dagen. Han var helt utslitt av stress og søvnmangel og sov omtrent i 2 døgn...

Emil er det absolutt søteste og morsomste jeg vet - når han er blid.

Og jeg har hele tida sagt (litt for å trøste meg selv, på et vis), at om Emil hadde vært som sitt søteste hele tida hadde det blitt for mye søthet for hjertet mitt å takle.

Slektninger med samme unormale aggresjon mot eier Uansett, ukene og månedene gikk og ny løpetid

nærmet seg. Vi snakket hver dag om hvordan vi skulle overleve neste løpetid.

Skulle vi teste kjemisk kastrering? Eller ville det gjøre han mer usikker?

Skulle vi plassere han et sted under løpetida? Men hvor??

Og hvordan skulle vi overhodet kunne overlate ansvaret for en tikkende bombe som Emil til noen andre?

Skulle vi i stedet sette bort Hedda under løpetida? Vi følte ikke at det var riktig mot henne, heller, for ho er så nyttå til meg.

Skulle vi måtte ta den tyngste avgjørelsen en elsker dyr kan ta - å avlive han før han fylte 2 år?

Tanken på det var like uholdbar som tanken på en reprise av forrige løpetid.

Jeg hadde Googlet og lest artikler og erfaringer, og jeg var rimelig sikker på at Emil virkelig har rage.

Men jeg fant ikke ut av hva det andre var. Det eneste jeg var helt sikker på, var at dette var noe i Emil og ikke noe vi hadde forårsaket. Så, tilfeldigvis, i juli 2018, så jeg et spørsmål i den svenske Shiba-gruppa på Facebook: Vet dere om Shibaer som har måttet avlives pga mentale problemer?

Jeg satt storøyd og med gråten i halsen da jeg leste svarene som kom. Jo da, flere visste om Shibaer med unormal aggressiv atferd men også noen med angstrelaterte problemer. Selvsagt kom det også svar som antydte at om man fikk en hund med mentale problemer eller aggresjon så var det eier som hadde gjort noe galt... Herlig...

Jeg tok kontakt med noen av de som svarte i tråden og spurte rett ut - Vet du om vår Emil kan være i slekt med noen av disse hundene?

De sjekka stamtavlene og svaret var Ja!

Vi var både sjokkerte, overveldet og letta på samme tid.

Sjokkerte fordi ingen i miljøet hadde kjent til dette med unormal aggresjon mot eier da jeg etterspurte erfaringer året før. Når jeg i ettertid har gredd litt i dette, finner jeg at det er flere som kjenner til Shibaer med unormal aggresjon mot eier, og likevel snakkes det ikke om eller blir avfeid...

Sjokkerte og overveldet fordi jeg fikk høre hjerteskjærende historier om de andre hundene, flere ble avlivet før de var 15 mnd.

Men vi var likevel mest letta fordi vi endelig kanskje hadde en knagg å henge dette på og noe å jobbe med!

I ettertid snakka jeg med 6 personer som har hatt skremmende lik erfaring som oss med unormal aggresjon, og hundene var alle i slekt med Emil på ene siden. Flere ble avlivet tidlig pga stygge biteepisoder og/eller unormal aggresjon som regel retta mot eier. Flere satt igjen med sorg og skyldfølelse samt tanken om at de måtte ha gjort noe fryktelig galt som hadde "ødelagt" en valp... De fleste så også tegna tidlig, og hadde forsøkt alt som oppdrettere, trenere og veterinærer hadde rådet dem til, f.eks. å holde hunden i bakken for å få den til å underkaste seg. Dette hjalp selvsagt ikke, da den typen handling fra eier tvert i mot bekrefter hundens angst og dermed forsterker angsten og øker aggresjonen.

På toppen av dette viste det seg at Emil også er i slekt med tispa det gjaldt i den nevnte Facebook-tråden, og hun og hennes ene kullbror ble avlivet tidlig pga. ekstrem angst...

Atferdsspesialist og medisin

Jeg tok kontakt med en veterinær som også er atferdsspesialist, Gry Eskeland, og la frem hele saken for henne. Hun sa også - uten at jeg hadde nevnt min og hundepsykologens mistanke om rage - at deler av aggresjonen Emil viser høres ut som rage. Det andre vurderte hun til å stemme med angstrelatert aggresjon, sannsynligvis arvelig variant, med tanke på at det viste seg så tidlig samt at flere slektninger av Emil også har (hatt) samme atferd.

Arvelig variant av angstrelatert aggresjon kan dreie seg om f.eks. en arvelig ubalanse i nevrotransmittere i hjernen; unormalt rask metabolisering av nevrotransmittere; for liten produksjon eller overføring av enkelte nevrotransmittere; forhøyet aktivering av enkelte områder i hjernen som amygdala og hippocampus som er involvert ved frykt osv. Teorien er i hvert fall at det handler om en ubalanse i hjernen som gir ubegrunnet angst som så igjen gir aggresjon. For Emil sin del, er det som om han plutselig ikke forstår de signalene vi sender ut, og tolker alt som en alvorlig trussel.

Gry Eskeland anbefalte først å prøve medisin mot epilepsi for om mulig å minske utbrudda av rage. Men rage har vi stort sett lært oss å håndtere, og den kommer stort sett ganske forutsigbart på kvelden. Det er alt det andre uforutsigbare og uforståelige som sliter oss helt ut. At alt skal være en kamp og at vi alltid må være på vakt for å unngå å bli bitt...

Så derfor ble vi enige om å begynne med medisin for angstrelatert aggresjon først, og startet med Fontex i september -18. Fontex er en medisin mot depresjon (anti-depressiva, såkalt "lykkepille") og inneholder fluoxetin, samme virkestoff som i Prozac til mennesker. Fluoxetin påvirker nevrotransmittere i hjernen og holder bl.a. litt lenger på serotoninet så det får virke lenger. Forskning viser at økt nivå av serotonin i hjernen bl.a. virker angstdempende og minsker aggresjonsnivået.

Målet var at Fontex skulle dempe angsten hans, noe som igjen forhåpentligvis ville minske aggresjonen, og at vi dermed ville klare å nå inn til han med trening og grensesetting uten at det ble konflikt. På denne måten skulle vi forsøke å avlære den ekstremt sterke forsvarsimpulsen utløst av småting som å ta av han selen. Vi fikk samtidig et forslag til treningsplan samt mer generelle treningstips, men det meste gjorde vi allerede og hadde gjort siden vår første hund flytta inn i 2004. Det handler bl.a. om å ha klare grenser, rutiner og forutsigbarhet samt unngå stress, sørge for mye ro, unngå å gi oppmerksomhet når han tok kontakt (dette sliter vi med – han er jo verdens søteste kosebamsel!), være den som tar initiativ til kontakt og lek, gi en kommando før mat og godbiter osv. Vi ble også anbefalt å lære han en alternativ respons, rett og slett. Vi har derfor trent inn Sitt som alternativ respons, og det fungerer ganske bra så lenge han ikke blir rødglødende – da virker ingenting. Vi skulle også trene mer på impuls kontroll og det å måtte vente litt på ting. Og når det kommer en aggressiv episode skal vi forsøke å unngå å bruke streng/sint stemme – ikke alltid så lett...

Vi ble forespeilet at det kunne ta opp til 6 uker før man visste sikkert om medisinen og dosen var rett og ga ønsket effekt eller ikke.

I dag, med medisin

Vi brukte 1 uke på å seponere Serene-UM, og begynte med halv dose Fontex (kvart tablett). Allerede etter 2 dager med halv dose medisin merket vi en positiv endring i Emil. Siden oppstart i september så har alt gått utrolig mye lettere. Og det har blitt færre utbrudd av rage, også, antagelig fordi en trigger for rage kan være stress. Angst i seg selv vil øke stressnivået, og når man plusser på raseriutbrudd av en annen verden på toppen sier det seg selv at han hadde høyt stressnivå i kroppen før.

Det er fortsatt noen aggressive episoder i løpet av måneden, men som regel går de raskere over nå og de når sjelden de helt ekstreme styrker. Vi gjør ting

stort sett på nøyaktig den samme måten i dag, men i dag utløser det sjelden konflikt. Det har vært som å få en ny hverdag med tanke på at før medisinerer (og kosttilskuddet, som jo også hadde gitt positiv effekt) var det raseriutbrudd, protester eller truende atferd flere ganger hver dag.

I dag kan jeg si et skarpt Nei om han er i ferd med å gjøre noe farlig/ulovlig, og da blir han stående og liksom granske meg litt – som om han tenker Mener ho dette virkelig, tro? – før han slutter/går vekk fra det han var i ferd med å gjøre. Før hadde han angrepet beina eller hendene mine... Nå kan jeg dusje han og han står i ro og finner seg i det. Før hadde han slåss som om jeg var i ferd med å drukne han. Det er utrolig stor forskjell for vår alles livskvalitet!

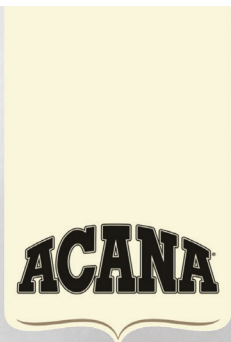
I desember -18 kom Heddas løpetid, og vi holdt pusten i påvente av de verste dagene i tredje uka. Men Emil var bare supersøt og kosete og leken! Han klengete på henne som typisk hannhund for første gang, men var ikke sint på noen av oss. Han var stressa og hylte av frustrasjon i furtebuta et par timer ene kvelden, men så var det hele over. Hedda var fortsatt ikke interessert i han - hun mener åpenbart at han ikke eger seg. Alle andre hannhunder som går forbi huset her er veldig interessante, derimot! Men nå tillater hun at han koser og vasker henne samt ligger inntil henne. Nå tar hun også igjen med han om han tar fra henne noe, og er mye tøffere med han under lek.

Summen av alt dette gjorde at jeg sendte en bekymringsmail til styret i raseklubben. De tok dette på alvor og sendte det videre til klubbens Sunnhetsutvalg. De jobber fortsatt med saken.

Jeg er sikker på at det er flere der ute som sliter med en hund med angstrelatert aggresjon. Jeg håper dette kan være til hjelp for dere, og ikke nøl med å ta kontakt for mer info.

En stor takk til John Aareskjold Tjøtta og Morene produkter som så raust bidro med premier under årets Japanspesial.

Trusted by
**PET LOVERS
EVERYWHERE**

Sjekk hva som faktisk er i
fôret du bruker...

#snusekken

MORENE
PRODUKTER AS

www.morene.no

JAPANSPEIALEN 2019

HUNDERFOSEN 8.-9.JUNI

-en stemningsrapport
tekst: Gro Karete Bråtveit

Til venstre: Vibeke Standal (leder) gir heder og ære til det nyvalgte æresmedlemmet Solvor Nærland.
Foto: Ole Arntzen

Over: Jorunn Kvalheim og Helle Sletvold hadde full kontroll i kiosken.
Foto: Bjørn Fornes

Årets høydepunkt (for mange) fant som vanlig sted på Hunderfossen i pinsen. Begivenheten ble innledet med rigging av utstillingsområde før årsmøtet på fredagskvelden. Gammelt styre ble takket av og nye medlemmer valgt. Solvor Nærland ble enstemmig og særs fortjent valgt som æresmedlem i klubben. Referat fra møtet vil komme i neste utgave av JUNnytt.

Selv om været ikke var på topp var helgen preget av god stemning. Utstillingskomitéen hadde gjort en super jobb og i mine øyne ble arrangementet avviklet på en proff måte. Det var ekstra gøy med de nye flotte rosettene og premiene.

I år ble det også for første gang arrangert en uoff. rallydygheitskonkurranse. Artig at interessen var så

stor. Gjennomføringen har forbedringspotensiale men jeg opplevde at deltakerne syntes det var gøy å forsøke noe nytt. Stor takk til Stina Lande som var dyktig dommer!

Det er alltid trivelig og sosialt under den felles grillingen på lørdagskvelden. Her var det også premieutdelinger for Rally LP og LP (som NAK arrangerte), Vibekes stafett og spennende loddsalg.

Søndag var JUN arrangør. Det var veldig spennende å følge Christen Langs åpne bedømming av hundene. Både lærerikt og morsomt! Så kan man selvsagt tillate seg å være enig/uenig, men det er lettere for tilskuerne å forstå hvorfor hundene blir satt opp i den og den rekkefølgen, når man får en så grundig forklaring.

Helgen gikk så alt for fort, tusen takk for en trivelig helg. Vi gleder oss alt til neste år!

Til venstre: Ikke bare dro hun hjem fra spesialen med storcert, Ingrid Anette Høgvoll vant både rallylydighet og lydighetskonkurransen!
Foto: Hilde Hirai

Til høyre : Interessen for japanske hunderaser begynner i tidlig alder. Malin koste seg på Hunderfossen.
Foto: Maiken F. Brenden

Til venstre: Dommer Hans Almgren og Kristine Elene Schyttelvik-Rundhaug sammen med Kichiko's Souken Amai Sakura "Freia", BIR-valp på lørdagen.
Foto: Sunniva Bjørkvik

Over: Japansesialen er det perfekte arrangementet dersom man er nysgjerrig på shiba. Her er også muligheten for et og annet "slektstreff" som her med Aiko (mor), Tetsu (far) og Miko (valp).
Foto: Ole Arntzen

Rapport fra Hunderfossen

Tekst: Christen Lang

Christen Lang sammen med Bente Vedal og Bemiras First Wolf Boy, den flotte kaien som også stakk av med BIS. Foto: Ole Arntzen

Undertegnede hadde fått den store æren og gleden av å få dømme shiba og kai på JUNs første spesialutstilling etter at klubben byttet navn. Det er alltid stort for en dommer å få dømme en rasespesial. kai er en sjelden rase i Norge.

Jeg har sett ett stort antall kai i Japan under mine mange reiser dit. Det var derfor svært gledelig at den ene kaien som var utstilt var av en så høy kvalitet og

med et så godt temperament som det han har. Han heter Besmiras First Wolf Boy og ble senere min BIS. En hund som klart kunne ha hevdet seg i Japan.

Kvaliteten på shiba var dessverre gjennomgående ikke så høy. Hanhundene var bedre enn tispene, mange av tispene var noe spinkele, med snipete snuteparti og dårlige underkjever og lite kinn. Og det var også noen lavstilte hunder, dette er ikke korrekt, det er viktig

Utdeling av Karstein Thunes minnepremie til utstillingens beste shibaveteran. I år gikk prisen til Ølenskjolds Hanako (til v.) sammen med eier Tone B. Nilsen. Til høyre i bildet ser vi Marita Sørensen og BIM veteran, Shibatrolls Darwin Foto: Ole Arntzen

at hundens proposisjoner er slik som standarden ønsker, litt lenger enn den er høy. Det må være luft under hunden uten at den virker høystilt. Temperamentet var godt med noe få unntak. Aggressivitet er uønsket i alle raser.

Dommeren har bare rasestandarden å gå ut fra. Det er den hunden som etter dommerens oppfatning kommer nærmest opp til det beskrevne idealet i rasen som vinner. Selv har jeg vært så heldig at jeg har vært mange ganger i Japan og studert rasen der og danner min oppfatning av standarden ut fra det.

Jeg praktiserer åpen dømming. Det vil si at jeg beskriver hunden for publikum og forklarer utstiller hvorfor hunden fikk den premieringen den får og i konkurranse klasse forklarer jeg hvorfor jeg har plassert hundene i den rekkefølgen de står. Dette opplever jeg at folk setter pris på og at jeg får større forståelse for min bedømming. Forskjellige dommere vil legge vekt på forskjellige detaljer slik at en hund vil kunne få forskjellig premie og plassering slik vi opplevde det denne helgen.

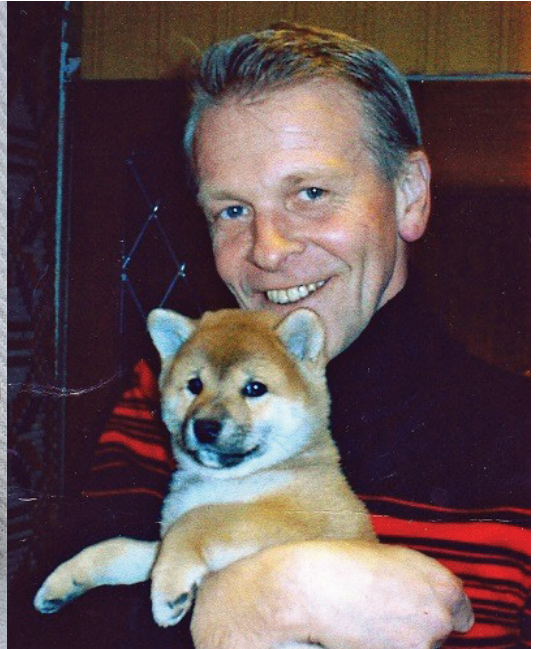
Det var en stor glede for meg og meget emosjonelt å få dele ut Karstein Thunes minnepremie til utstillingens beste shiba veteran. Det var første gang at denne vandrepremien ble utdelt. Karstein Thunes har betydd mye for meg og for rasen i dens tidlige historie i Norge, han gikk bort så altfor tidlig. Han var redaktør av bladet Shiba Nytt og hadde selv flere gamle hunder, blant dem Norges første shiba Amai-Keki som ble over 15 år gammel. Han fortjener å bli minnet.

Min BIR shiba på denne utstillingen Jutaro Go Sanuki Mizumotosou er en hanhund med sterk utstråling og stolthet noe som jo er det viktigste i denne rasen. BIM Negi-Inus Megumi er en tisper med ett vakkert hode med mandelformede øyne, gode kinn og en god underkjeve.

Vil takke alle som stilte ut for meg og for en hyggelig helg på Hunderfossen i Pinsen.

Kennel Enerhaugen

Det var stort for meg å få lov til å dele ut Karstein Thunes minnepremie til beste Shiba veteran på utstillingen i Pinsen. Takk til klubbens styre for at dere gjorde dette mulig. Vinneren ble Ølenskjolds Hanako, eier Tone B. Nilsen. Gratulerer!

Kennel Enerhaugen

Miko Ameyama av Enerhaugen er en ung tisper
vi er meget stolte over å presentere.

Foto: Ole Arntzen

Kritikker fra Japanspesialen

Søndag 09.06.19 Dommer: **Christen Lang**

Foto: **Solvor Nærland** (med hjelp fra Lone Filipsen)

KAI

Championklasse hannhund

Katalognummer: 0026

C.I.B Nord Uch NJV-14 NORDJV-14 NV-15-16-17-18 AMSTW-17 Besmiras
First Wolf Boy NO50747/13, 31/07/13, E: Mette Sustad Vedal, Bente Vedal.

O: Mette Sustad Vedal, Vedal Bente, 1813 Askim (N DK UCH Shinkou Go
Kai Ryuosow – DK N UCH NV-13-17 Sankt Zandors Kuro Kana)

Utmerk type. Velskåret hode. Rasetyt uttrykk. Prima hals, stram o-linje.
Korr hale. Vel vinklet foran/bak, tilstrekkelig benstamme. G poter. Utmerk bev.
Prima pels. Meget tiltalende temp.

E CHK, ICHKK, CK, I. BHK, BIR, BIS I

SHIBA

6-9 måneder hannhund

Katalognummer: 5004

Snati Mjallhvíti Af Mjallarshiba NO55174/18, 14/09/18, E: Anne-Sophie Vintersol, O: Anne-Sophie Vintersol, Joellsson Sindri, 0375 Oslo (N UCH Chiyo Av Enerhaugen – Kokushinshu Go Enshuu Ammasou)

Ikke møtt

6-9 måneder tisper

Katalognummer: 5005

Østbylias Yndie Miko NO58358/18, 05/10/18, E. Geir Saxeide, O: Sissel Skjelbred, Skjelbred Karen, 7710 Sparbu (Demishstar Ryuyuichirou – Noven's Braveheart)

8 måneder. Noe lavstilt helhets inntrykk. Velskåret hode. Tilstrekk hals. G overlinje, korr hale men kunne vært litt lenger. El utvikl bryst. G benstamme. Litt mer hase på bena. Prima pels. Tiltalende temp. HP, I.BTK, BIR valp, BIS valp 2

Juniorklasse hannhund

Katalognummer: 0027

Hakushu Kyoudai Susanoo NO55581/18, 08/09/18, E: Ingrid Anette Høgvoll, Cornelia Nikoline Øiestad, O: Ingrid Anette Høgvoll, 3408 Tranby (Katai'n Kobushi Happy Samurai - Hakushu Itazura Kyoudai)

Utmerk type. Velskår hode. Korr fremover ører. Vakre øyne. Prima hals. Stram o-linje. Noe tett ringet hale vel ansatt. G bryst for alder. G benstamme og poter. Vel vinklet foran og bak. Utmerket pels.

EJK, IJKK, CK, CERT, 2BHK

Unghund Klasse hannhund

Katalognummer: 0028

NORDJV-18 Besmiras Another Brother NO59023/17, 03/11/17, E: Sebastian Kristiansen, O: Bente Vedal, Vedal Mette Sustad, 3480 Filtvet (N UCH Sansaihiroyukimadeinitaly – C.I.B. NORD UCH Negi-Inu's Ni-Ne Josei)

Utmerk type. Velskår hode enda ikke helt ferdig. Ønsket bedre urajiro. Prima hals o-linje korr hale. Tilstrekk bryst. G benstamme og poter. Prima pels og rød farge. Utmerk bev. Trivelig temp.

EAUK, 1AUKK, CK

Åpen Klasse Hannhund

Katalognummer: 0029

Hikay's Top Gun KCAU01641303, 18/03/17, E: Knut Ivar Birkeland, Tone Langmyr Bjellerås, O: I Rushfirth, Storbritannia (Coperdots One To Watch At Hikay – CH Copperdots Aki Kaze Hime At Hikay)

Utmerket type. Prina hode/uttrykk. Kunn litt bedre pig. Prima hals. Stram o-linje. Korr hale. G bryst.

Aning lang i lend. G benstamme. Kunne ønsket litt stabile bev sett fra siden. Litt mer parallell sett bakfra.

Utmerket pels. Meget trivelig temp.

EAK, 2AKK, CK

Katalognummer: 0030

Katsumoto's Ichinobu NO39435/17, 26/03/17, E: Hilde Dahl Hirai, O: Laila Nagel, 3092 Sundbyfoss (Troldehuset's Chibi Kiyoko – NVCH RLI Katsumoto's Fuku)

Utmerk type. Velskâr hode. Korr ører mandel øyne. G hals stram o-linje. Korr hale. G bryst. G benstamme. G bev. Utmerk pels. Trivelig temp.

EAK, IAKK, CK, Res. CERT, 4BHK

Katalognummer: 0031

Ct-Taiyo Hugo Boss NO46253/14, 10/06/14, E:Vibeke Standal, O: Helle Johannessen, 3233 Sandefjord (N UCH Qannik's Cria Tutten Mc Dreamy – Willemo's Fuyu Chikara)

Stor hann. Utmerk typ. Velskår hode. Maskulint uttrykk. Korr hode mandel øyne. Utmerk hale. Stram o-linje. Velutvikl bryst. Solid benstamme. Utmerk bev siden. Trang bak. Kunne hatt bedre rød farge og urajiro. Trivelig temp.

EAK, 3AKK

Katalognummer: 0032

Go Klumpens Fox Jimmi NO44501/16, 31/05/16, E: Gro Karete Bråtveit, O: Arve Skjæveland, Skjæveland Bodhil, 4322 Sandnes (Izumi Go Ichiokasow Av Enerhaugen – Go klumpens Beauty)

G type. Prima hode/uttrykk. Korr ører. Mandel øyne. Tilstrekk hals stram o-linje. For tett ringet hale. Tilstrekk benstamme men kunne være mer stabil bak korte trippende bev sett fra siden. G pels kvalitet. G temp.

VGAK

Katalognummer: 0033

Ølenskjold's Wagyu NO31107/17, 29/11/16, E: Tone Paulsen, O: John Aareskjold Tjøtta, Aareskjold Lars J, 4345 Bryne (N SE DK UCH Shibatroll's Balder – N UCH Saikoume Go Koshiwasou)

G type. Kunne hatt noe mer kinn. Ører kunne stått bedre frem. Fine mandel øyne. Utmerk hals. Stram o-linje. Korr hale. G bryst. Ønsker litt kraftigere benstamme. Meget g bev. G pels og farge. Trivelig temp. VGAK, 4AKK

Ikke møtt til fotografering

Championklasse Hannhund

Katalognummer: 0034

N SE UCH Ølenskjold's Vinni NO56452/16, 03/11/16, E: Geir Saxeide, O: John Aareskjold Tjøtta, Aareskjold Lars J, 4345 Bryne (N UCH NV-17 Tetsuya Go Koshiwasou – C.I.B N DK UCH NV-11-13 NJV-11 Ølenskjold's Geisha)

Stor hann. Utmerk type. Velskår hode. Korr ører. Mandel form øyne. Utmerk hals, stram o-linje, korr hale. Korrekt bryst. Noe smal i front. G bev fra siden, noe ustabil i front. Vakker rød farge. God pels og urajiro. ECHK, 3CHKK

Katalognummer: 0035

N UCH Jutarou Go Sanuki Mizumotosou JKCJSI2018/17-0, 25/06/15, E: Jan Benny Rundhaug, Hilde Schyttelvik, O: Noritaka Mizumoto Takamatsushi, Japan (Jukon Go Sanuki Mizumotosou- Seinohi Go Sanuki Mizumotosou)

Utmerk typ. Prima hode. Mandel øyne. Vel ansatt og båret ører. G hals. Stram o-linje. Korr hale. G bryst og benstamme. Kunne bedre vinkler bak. Meget g bev. G pels. Trivelig temp.

ECHK, ICHKK, CK, IBHK, BIR, BIS3

Katalognummer: 0036

N UCH Hanaarashi Go Tosa Kuroshiosou JKC-JS-07217/17-0, 09/08/14, E: Jan Benny Rundhaug, Hilde Schyttelvik, O: Kasuo Mimoto, Japan (Benitsukasamaru Go Oosaka Kimotosou – Yuuka Go Tosa Machidasou)

Utmerk type. Prima hode. Vakre mandel øyne. Korr ansatt ører. Prima hals. G o-linje. Aning kort hale ønsker bedre båret. Vel utv bryst. Ønsker litt bedre vinkler bak. G pels. Utmerk bev. Trivelig temp.

ECHK, 2CHKK, CK, 3BHK

Veteranklasse Hannhund

Katalognummer: 0037

N UCH NV-12 Qannik's Cria Tutten Mc Dreamy NO59784/10, 22/11/10, E:Vibeke Standal, O: Christin Aarkvisla, 2364 Næroset (Østbylias Modige Lacota – Østbylias Supre Kickapoo)

8 ½ år. Stor, utmerk kondisjon. Gir noe tungt helhets inntrykk. Velskâr hode, maskulint uttrykk. Vel utviklet bryst. Solid benstamme. Utmerk bev. G pels. Kunne bedre rød farge. Meget trivelig temp.

VG VTK, 2VTKK

Katalognummer: 0038

H N UCH NVV-18 Shibatroll's Darwin NO40862/10, 16/04/10, E: Marita Sørensen, O: Gullborg Richardsen Knudsen, 5232 Paradis (Honto-No Zz-Top – N UCH Honto-No Uchiko)

9 år. Utmerk kondisjon. Stor litt tung. Prima hode/uttrykk. G hals, stram o-linje. Korr hale. G bryst. Solid benstamme. G vinkler g bev side trang bak, g pels. Meget tiltalende temp.

EVTK, IVTKK, BIM veteran

Katalognummer: 0039

N SE DK UCH Shibatroll's Balder 23705/08, 27/09/08, E: Tone Jåtten, O: Gullborg Richardsen Knudsen, 5352 Paradis (N S LV UCH NVV-12 Tenko av Enerhaugen – N UCH Honto-No Uchiko)

Diskvalifiseres pga aggressiv atferd
OVTK

Ikke møtt til fotografering

Juniorklasse Tispe

Katalognummer: 0040

Hanamichi Sakuras Asami NO48906/18, 31/08/18, E: Inger Aass, O: Inger Aass, Powerud Martin, 1791 Tistedal (N UCH Kenshin Go Sagara Oonakasou – N UCH Negi-Inu's Megumi).

10m gammel. Enda meget uferdig, trenger tid for å utvikle volum. Femi uttrykk men store ører. G hals og o-linje. Noe tett ringet hale. G vinkler foran og bak. G bev. Trivelig temp. Ikke i pels i dag.

VGJK

Ikke møtt til fotografering

Katalognummer: 0041

Kichiko's Quite Arai Yamahime NO54500/18, 31/08/18, E: Svein-Thore Ulleberg-Bøhmer, Svein Ulleberg-Bøhmer, Wenche Ulleberg-Bøhmer, O: Hilde Schyttelvik, 3473 Åros (N UCH NV-17 Tetsuya Go Koshiwasou – Koshiwa No Mayo Go Koshiwasou)

10 m gammel. Femi uttrykk. Velstilte ører. Fine mandel øyne. Kunne kraftigere snute. Utmerk hals. G o-linje korr hale. G bryst for alder tilstrekkelig benstamme G bev G pels. Trivelig temp. EJK, IJKK

Katalognummer: 0042

Lillekos Daichi Jiraya NO38509/18, 25/02/18, E: Tone Langmyr Bjellerås, O: Tone Langmyr Bjellerås, 4820 Froland (N UCH NORDJV-14 Hakushu Shitenno Tamonten – N UCH Ølenksjold's Hanako)

16 m gammel. Gir noe lavstilt helhetsinntrykk. Velskåret ører vakre mandel øyne. Tilstrekk hals. G o-linje attraktiv hale. Kunne bært bedre. G benstamme kunne hatt mer høyde. G pels. Trivelig temp. G bev. VGJK, 3JKK

Katalognummer: 0043

Kichiko's Okumome Onesan NO38727/18, 16/03/18, E: Sunniva Bjørkvik, O: Hilde Schyttelvik, 3474 Åros (N UCH Sansaihiroyukimadeinity – Tenka-Chie Go Shun'you Kensha)

14 m. Utmerk type. Ønsker hode mer femi. Vel ansatt ører vakre mandel øyne. G hald. Stram o-linje. Meget attraktiv hale. G bryst og benstamme. G bev fra siden, trang bak G pels og trivelig temp EJK, 2JKK

Katalognummer: 0044

Tahei No Saki Go Sapporo Kagasou JKCJS09878/18-0, 28/06/18, E: Hilde Schyttelvik, Wenche Ulleberg-Böhmer, O: Shuichi Kaga, Japan (KAga No Shuu Go Sapporo Kagasou – Kaga No Takiko Go Sapporo Kagasou)

10m gammel. Liten tisper. Noe lavstilt inntrykk. Femi uttrykk vakre øyne. Noe kort snute. G hals. G o-linje. Noe tett ringet hale G bryst for alder. Ønsker noe kraftigere benstamme og mer høyde. G bev fra siden trang bak GJK

Katalognummer: 0045

Kichiko's Souken Amai Sakura NO54510/18, 09/09/18, E: Kristine E. Schyttelvik-Rundhaug, Hilde Schyttelvik, Jan Benny Rundhaug, O: Hilde Schyttelvik, 3474 Åros (N UCH Hanaarashi Go Tosa Kuroshiosou – N UCH NJV-14 Kichiko's Ei Katsuko)

9m. Femi uttrykk men noe snipete snute. Kunne bedre kinn. Vakre mandel øyne. Korr ører G hals. Stram o-linje korr hale. Tilstrekk bryst og benstamme. G bev. G pels farge og urajiro. Trivelig temp VGJK, 4JJK

Unghund Klasse tisper

Katalognummer: 0046

Besmiras A Star Is Born NO59024/17, 03/11/17, E: Bente Vedal, Mette Sustad Vedal, O: Bente Vedal, Vedal Mette Sustad, 3480 Filtvet (N UCH Sansaihiroyukimadeinitaly – C.I.B. NORD UCH Negi-Inu's Ni-Ne Josei)

19m gammel. Femi uttrykk. Korr ører/øyne kunne kraftigere urajiro. G hals/rygg. Korr hale. Noe steil vinkler skulder og overarm. G bryst. Kunne mer stabile bev sett fra siden. G pels Meget tiltalende temp. VGAUK, 2AUKK

Katalognummer: 0047

Besmiras Awesome Beauty NO59026/17, 03/11/17, E: Madelen Helgestad Bystrøm, Glenn Fjellheim Lislelid, O: Bente Vedal, Vedal Mette Sustad, 3480 Filtvet (N UCH Sansaihiroyukimadeinitaly – C.I.B. NORD UCH Negi-Inu's Ni-Ne Josei)

19m Utmerk typ. Velskår hode. Korr ører. Mandel øyne. G hals. Stram o-linje G vinkler foran/bak G bryst G benstamme. Utmerk bev Trivelig temp
EAUK, 1AUKK, CK, CERT, 2.BTK

Åpen klasse tisper

Katalognummer: 0048

Lillekos Banzai Natsu-Hana NO45228/18, 09/06/15, E: Tone Langmyr Bjellerås, O: Tone Langmyr Bjellerås, 4820 Froland (N UCH NV-12 Qannik's Cria Tutten Mc Dreamy – N UCH Ølenskjold's Hanako)

Tisper ikke i pels men utmerk pels kval. Velskår hode. Korr ansatt ører. Mandel øyne. G hale/o-linje. Meget strak hale. G bryst og benstamme. Ønsker mer høyde. Meget titalende temp
EAK, 2AKK

Ikke møtt til fotografering

Katalognummer: 0049

Negi-Inu's Noa NO39579/17, 35/04/17, E: Svein-Thore Ulleberg-Bøhmer, Wenche Ulleberg-Bøhmer, Svein Ulleberg-Bøhmer, O: Wenche Ulleberg-Bøhmer, Løken Kristian, Ulleberg-Bøhmer Svein, 2030 Nannestad (N UCH NV-17 Tetsuya Go Koshiwasou – Negi-Inu's Ly-Ne Ichi Utahime)

Utmerk typ. Femi hode. Korr ører/øyne. Kunne bedre u-kjeve prima hals. G o-linje korr hale. Vel vinklet i front. Tilstrekk bryst/benstamme. Vakker farge G bev fra siden trang bak. Tiltalende temp. EAK, IAKK, CK, Res. CERT, 3.BTK

Katalognummer: 0050

Lillekos Asako Shira NO33556/14, 10/01/14, E: Stine Elise Lindseth, O: Tone Langmyr Bjellerås, 4820 Froland (N UCH Beni Goma Go Av Enerhaugen – N UCH Ølenskjold's Hanako)

Totalt ute av pels. Kunne vist mer selvsikkerhet. Femi uttrykk. Kunne noe kraftigere u kjeve. Tilstrekk hals. G o-linje korr hale. Tilstrekk bryst og benstamme bev bra fra siden noe trang bak VGAK

Katalognummer: 0051

Kokushinshu Go Enshuu Ammasou JKCJS07450/17-0, 31/10/15, E: Anne-Sophie Vintersol, O: Takayuki Amma Fukuroishi, Japan (Hirose No Kokuyou Go Enshuu Hiroses – Kokkahanahime Go Enshuu Ammasou)

Ikke møtt

Katalognummer: 0052

Moto-Motos Yorokobi Daisuki NO31766/16, 05/12/15, E: Kristin Bugge Moe, O: Kristin Bugge Moe, 7300 Orkanger (N UCH NV-13 SEV-14 Ølenskjold's Genki – Unas Toshi Misako)

For dagen ute av pels. Men utmerk type. Velskår hode. Korr ører. Mandel øyne. Prima hals. G o-linje. Korr hale. Tilstrekk benstamme. Noe trang bakkens bev.

EAK, 3AKK

Katalognummer: 0053

Lovepaws Eila NOS2831/17, 03/08/17, E: Stine Elise Lindseth, O: Stine Elise Lindseth, 1820 Spydeberg (N UCH Spnglia's Kovu – Lillekos Asako Shira)

Gir en aning lavstilt helhets inntrykk. Femi hode. G hals. G rygg korr hale. Tilstrekk benstamme. Bra bev. G pels. Fine tegninge. Kunne vist mer selvsikkerhet i dag. VGAK

Katalognummer: 0054

Akanesatsuki Go Akanegawatatsumisou JKCJS10687/17-0, 19/05/17, E: Marie Helen Hansen, O: Manao Okano Akashishi, Japan (Akane Kokuryuumaru Go Akanegawa Tat – Fujihana Go Houdensou)

Utmerk type. Velskår hode. Femi uttrykk. Go hals/o-linje. Hale kunne bedre ansatt ellers korr. G bryst og benstamme Utmerk pels. Korr tegninger. Viser seg noe daff. Kunne hatt mer energi. Trivelig temp. VGAK, 4AKK

Championklasse Tispe

Katalognummer: 0055

N UCH Negi-Inu's Megumi NO38405/16, 17/03/16, E: Inger Aass, O: Wenche Ulleberg-Bøhmer, Løken Kristian, Ulleberg-bøhmer Svein, 2030 Nannestad (N UCH Eiichi Go Av Enerhaugen – Negilnu's Ly-Ne Ichi Utahime)

Utmerk typ. Vakkert hode Vel ansatt ører. Vakker mandel øyne. Prima hals og o-linje. Vel vinklet foran/bak.

G bryst en aning lang lend prima pels. Tiltalende temp. G benstamme.

ECHK, ICHKK, CK, I.BTK, BIM

Katalognummer: 0056

C.I.B. NORD UCH Negi-Inu's Ni-Ne Josei NO38625/12, 24/03/12, E: Bente Vedal, O: Wenche Ulleberg-Bøhmer, Løken Kristian, Ulleberg-Bøhmer Svein, 2030 Nannestad (N UCH NV-13 SEV-14 Ølenskjold's Genki – Negi-Inu's Ly-Fu Kamanari Kuma)

Utmerk tpy. Velskåret hode. Ørre litt mer frem. Prima hode. Stram o-linje. Korr hale. G vinklet foran og bak. Velutv bryst. G benstamme. Meget effektiv bev. G pels. Trivelig temp.

ECHK, 2CHKK, CK, 4.BTK

Ikke møtt til fotografering

Veteranklasse Tispe

Katalognummer: 0057

Unas Rose From A Virgin NO44937/09, 12/05/09, E: Kristin Bugge Moe, O: Unn Solli Rimstad, 6630 Tingvoll (N UCH Østbylias Raske Nemo – Unas Like A Virgin)

10 år gammel. Utmerkt kondisjon. Aning lite hode femi uttrykk. G hals/rygg. Hale kunne vært bedre ansatt. Tilstrekkelig bryst. Ønsker kraftigere benstamme. Ikke i pels for dagen. Kunne hatt dypere tan farge. G bev fra side. Noe trang bak. Trivelig temp.
VGVT, 2VTKK

Katalognummer: 0058

N UCH Ølenskjold's Hanako NO54860/11, 08/06/11, E: Tone Langmyr Bjellerås, O: John Aareksjold Tjøtta, 4345 Bryne (NV-09 N UCH Asa No Kuroteru Go Av Enerhaugen – Ølenskjold's Aya)

8 år. Utmerket kondisjon. Vel skår hode. Vel ansatt ører. Mandel øyne. G hals/o-linje. Korr hale. G bryst. Ønsker bedre vinkler bak. G bev side aning trang bak. Prima pels. Kunne hatt mer markert tan farge.
EVT, 1VTKK, Beste Veteran, BIS Veteran 2

Ikke møtt til fotografering

PLASSERINGER:

1. BHK, BIR, BIS3:

N UCH Jutarou Go Sanuki Mizumotosou

Eier: Jan Benny Rundhaug og Hilde Schyttelvik

2. BHK, CERT:

Hakushu Kyoudai Susanoo

Eier: Ingrid Anette Høgvoll, Cornelia Nikoline Øiestad

3. BHK:

N UCH Hanaarashi Go Tosa Kuroshiosou

Eier: Jan Benny Rundhaug og Hilde Schyttelvik

4. BHK, Res. Cert:

Katsumoto's Ichinobu

Eier: Hilde Dahl Hirai

TISPER:

1. BTK, BIM

N UCH Negi-Inu's Megumi

Eier: Inger Aass

2. BTK, CERT:

Besmiras Awesome Beauty

Eier: Madelen Helgestad Bystrøm og Glenn Fjellheim Lislelid

3. BTK, Res. Cert:

Negi-Inu's Noa

Eier: Svein-Thore Ulleberg-Bøhmer, Wenche Ullberg-Bøhmer og Svein Ulleberg-Bøhmer

4. BTK:

C.I.B. NORD UCH Negi-Inu's Ni-Ne Josei

Eier: Bente Vedal

BIR veteran og BIS veteran 2:

N UCH Ølenskjold's Hanako

Eier: Tone Langymr Bjellerås

BIR valp og BIS valp 2:

Østbylias Yndie Miko

Eier: Geir Saxeide

VANDREPREMIER:

Kennel Mjærumhøgda's vandrepremie:

Tildeles BIR shiba: N UCH Jutarou Go Sanuki Mizumotosou

Eier: Jan Benny Rundhaug og Hilde Schyttelvik

Kennel An-An's vandrepremie:

Tildeles beste norskoppdrettede shiba: N UCH Negi-Inu's Megumi

Eier: Inger Aass

Karstein Thunes minnepremie:

Tildeles beste shiba veteran: N UCH Ølenskjøld's Hanako

Eier: Tone Langmyr Bjellerås

Her er BIM og BIR shiba.

Fv: Inger Aass med Negi-Inu's Megumi (BIM), dommer Christen Lang og Wenche Ulleberg-Bøhmer med N UCH Jutarou Go Sanuki Mizumotosou

Foto: Ole Arntzen

Foreløpige resultater Årets Brukshund 2019

Pr. 13.06.19 som er registrert på Dog Web.

	Gren	Antall res	Total poeng
Katsumoto`s Fuku Eier/fører: Laila Nagel	RL kl I	5	13
Katsumoto`s Inari Eier/fører: Laila Nagel	RL kl I	4	11
Shibatroll`s Savannah Of Tengai Eier:Eirik Knudsen/Bente K. Pedersen Fører: Bente K. Pedersen	RL kl 3	3	10
Beniji Go av Enerhaugen Eier/fører: Marte Sandengen	RL kl 2	2	6
Kurojo`s Suzujka Eier: Lise Kommisrud og Bent Jaabæk Fører: Lise Kommisrud	RL kl I	2	6
Shibatroll`s Darwin Eier/fører: Marita Sørensen	RL kl I	2	5
Shibatroll`s Warrior At Heart Eier/fører: Stina Lande	RL kl I	1	3
Chonix Yoshino Eier: Laila Nagel Fører: Kim Pedersen	RL kl I	1	3

Hvis noen har resultater og ikke står på lista over og ønsker å være med i Årets brukshund eller Nybegynner Agility så send en mail til l-nag@online.no. Jeg trenger hundens registrerings nr og navn på eier og fører av hunden.

Resultatene henter jeg fra Dog Web. Har man utenlandske resultater må jeg ha kopi av kritikk skjema. Oversikt over hvilke grener som er med og kriterier står på klubbens hjemmeside <https://junnorge.no/utmerkelser/>

Laila

Frykter ny flått er på vei inn i norske hjem

Tekst: Heidi Gommæs og Sara Vilde Solås (NRK)

Hvert eneste år blir det påvist nye tilfeller av husflått på hunder i Norge. Flåtten trives innendørs og formerer seg i rekordfart.

Husflåtten kommer hovedsaklig til landet via importerte gatehunder eller norske kjæledyr som har vært med på ferie.

Foto: Visun Khankasem / Shutterstock / NTB scanpix

– Dette er ikke en flåttart vi vil ha i Norge, men vi oppdager nye tilfeller hvert år, sier parasittolog Inger Sofie Hammes hos Veterinærinstituttet. Husflåtten hører til i området rundt Middelhavet og i Sør-Europa. Den er bærer av en rekke alvorlige smittestoffer som kan overføres til både hund, andre dyr og mennesker.

Eksempelene som Veterinærinstituttet har analysert i Norge kommer fra importerte gatehunder og fra norske kjæledyr som har blitt tatt med på ferie. Men det kan være betydelig flere i Norge enn vi vet om. – Flåtten kan gå under radaren fordi mange hundeeiere ikke vil klare å se forskjell på en skogsflått og en husflått.

Husflåtten trives best mellom 20–35 grader, skriver Veterinærinstituttet.

«Umulig» å bli kvitt

Mens en skogsflått vil dø når den er innendørs for lenge, trives husflåtten i inneklima. Og har du først fått flåtten i hus er den nesten umulig å bli kvitt.

Husflåtten kan lett etablere seg innendørs, derav det norske navnet husflått. Den legger mellom 1500–4000 egg i løpet av noen uker.

Foto: SVA

– Den formerer seg raskt. Når den ikke henger på huden så gjemmer den seg i miljøet: I møbler, sprekker, bak bilder og i rørføringer. Den kan overleve

lenge, sier parasittologen.

Finner du mer enn én, kan du nesten garantere at du har flere i hus. I løpet av noen uker kan nemlig en enkelt flått legge mellom 1500 til 4000 egg. Og en flått kan produsere fire generasjoner på ett år.

– Du må nok ty til et skadedyrfirma hvis du skal bli kvitt den dersom den har etablert seg, sier Hamnes.

Fant husflått i bolighus i Bodø

Veterinærinstituttet og Mattilsynet har ennå ikke hørt at husflåtten er påvist i norske hjem, men det har Folkehelseinstituttet (FHI).

– I februar 2016 fikk vi tilsendt en husflått som var funnet i et bolighus i Bodø. Beboerne hadde en hund som hadde vært i Indonesia, sier leder Preben Ottesen på skadedyravdelingen. Ottesen forteller at han slo alarm etter funnet og informerte om at arten var høyst uønsket i Norge.

– Det ble satt i gang bekjemping i tilfelle den skulle ha rukket å legge egg. Senere har jeg ikke hørt noe, så jeg antar at angrepet ble kvelt ved fødselen. Andre steder i verden er dette et stort problem innendørs, sier han. Husflåtten er tidligere også påvist i hjem i Sverige.

Plukket husflått av hund på Gardermoen

– Det første tilfelle av husflått i Norge som jeg hørte om var på en såkalt gatehund fra Romania, forteller Marit Forbord i Mattilsynet. Hun jobber som veterinær i grensekontrollen på Gardermoen og undersøker dyr som blir tatt med inn i landet.

– Sist sommer plukket jeg selv flere husflått av en hund fra Spania. Det illustrerer godt hvorfor Mattilsynet er bekymret for innførselen av denne typen hunder, sier Forbord. Hun forteller at hunder fra varmere deler av Europa ofte er utsatt.

– Eierløse hunder som kanskje har vært i dyremottak for eierløse dyr er overrepresentert. Men alle som reiser med kjæledyrene sine må huske å flåttbehandle dem. Selv om det ikke er et krav i dag, så gjør det likevel, sier hun.

I fjor sommer ble kravene for innførsel av gatehunder strammet inn.

Husflåtten kan lett etablere seg innendørs, derav det norske navnet husflått. Den legger mellom 1500–4000 egg i løpet av noen uker.
Foto: SVA

AKTIV: Flåttsesongen begynner rundt 1. april og varer til november.
Foto: Rune Aae

Denne artikkelen ble opprinnelig publisert på :
<https://www.nrk.no/ostfold/frykter-ny-flatt-er-pa-vei-inn-i-norske-hjem-1.14533033>

7.mai 2019

Referat styremøte JUN tirsdag 12. mars kl. 19.30

Til stede: Eivind Mjærum, Ole Arntzen, Vanja Marie Sigvartsen, Amanda Wad Henriksen, Vibeke Standal, Kristin Bugge Moe og Hege Urdal (fra kl. 20.00)
Forfall: Yumi Hirai

Post/Info

- Høring fra NKK: fellesbestemmelser for prøveregelverk.
  - Ingen merknader. Det sendes tilbakemelding om at grunnet korte frister er det ønskelig at endringer fremheves, slik at arbeidet med å utarbeide høringssvar forenkles.

Sak 46/18 (videreført sak) Utstillingskomiteen

- Forslag til nye dommere (NKK-utstillinger og Japanspesialen):
  - Forslag innsendt av Lisbeth Høyem: Erika Häkkinen (ikke autorisert på Japansk spisshund), Ineke Zwaartman-Pinster og Vytautas Baranauskas.

Vedtak: Det besluttet at Erika Häkkinen føres opp som dommer ønskelig på NKK-utstillinger. Ineke Zwaartman-Pinster og Vytautas Baranauskas føres opp som dommere ønskelig til spesialen og NKK-utstillinger.

- Styret har mottatt negative reaksjoner på at en dommer som er booket for en fremtidig Japanspesial også skal dømme på World Dog Show China 2019.

Vedtak: Et enstemmig styre går inn for å ikke kansellere dommeroppdraget.

Bakgrunn for vedtaket: Alle i styret tar avstand til den negative siden med hundehold i Kina. I dette tilfellet er Kina tildelt World Dog Show etter en lovlig og demokratisk prosess. Videre er kontrakt inngått med dommer for spesialen juridisk bindende og det foreligger ikke grunnlag for å kansellere dommeroppdraget. NKK har også gitt klare føringer på at en utstillingsarrangør ikke har anledning til å kansellere en avtale, med mindre det for eksempel er så få påmeldinger at utstillingen ikke lar seg gjennomføre. Utstillingsarrangøren er også forpliktet til å følge de bestemmelser for utstillinger og dommeroppdrag som arrangørlandets kennelklubb har vedtatt. Til info har nevnte dommer også hatt dommeroppdrag for NKK etter at han takket ja til å dømme under World Dog Show.

- Forslag til budsjett (rosetter):

- Utstillingskomiteen har fremmet forslag om at Best in Show rosetter bestilles fra England og at øvrige rosetter bestilles fra ett norsk firma. Videre foreslås det å bestille rosetter (unntatt best in show) for 4 år av gangen.

Vedtak: Styret beslutter at utstillingskomiteen kan bestille Best in Show rosetter fra England. Øvrige rosetter kan bestilles for 2 år av gangen, og antall rosetter justeres derfor ned. Styret gir utstillingskomiteen myndighet til å bestille rosetter når nedjusteringen er gjort.

Sak 63/18 (videreført sak) Dommerkonferanse 2020

Status per 12.03.2019:

- Autoriserte hundedommers forening er med på samarbeidet.
- Kort invitasjon må sendes ut i la. 1-ukes tid slik at deltagerne får «satt av» datoen. Invitasjonen skal signeres av både JUN og AHF (inkludert logo). Eivind Mjærum gir beskjed til Vanja Marie Sigvartsen når invitasjonen er klar.
- Dommere fra den andre skandinaviske landene er invitert, men må selv betale for deltakelsen.
- Detaljert info sendes ut umiddelbart etter årsmøtet.

Sak 70/18 (videreført sak) TAUSHETSBELAGT

Sak 1/19 (videreført sak) Klubbeffekter

- Kalender 2020: Arbeidet med klubbkalenderen er tid- og kostnadskrevende. Styret ønsker derfor å gjennomføre en meningsmåling på årsmøtet for å undersøke hvorvidt det er aktuelt å fortsette med kalenderen eller ikke.

Refleksksjerf: avventer pris på trykking av ny logo på gamle refleksksjerf.

- Innkomne forslag om nye klubbeffekter:

- Gro Karete Bråtevit har sendt inn forslag om at Proffsport benyttes.

Proffsport kan sette opp en ønsket kolleksjon med klubbens navn og logo (nettbutikk). Klubben vil ha 20% på alle varene. Det positive er at klubben slipper å ha et eget varelager, i tillegg til at vi kan tilby et større sortiment. Firmaet tar seg også av bestilling og utsending. Det kan bestilles varer som kan stilles ut på spesialen.

Vedtak: styret beslutter at det inngås avtale med proffsport.

Sak 6/19 Økonomi

- Status per 12.03.2019:

Klubben nærmer seg budsjett ift. medlemskontingent. Dersom ubetalte krav blir betalt, vil det bli over budsjett.

Budsjettet til årsmøtet må justeres når det gjelder inntekt kurs/arrangement, og eventuelt ift. tidligere drøftelse vedrørende klubbkalender.

Ellers er økonomien stabil og god.

- Info: Christen L. Ønsker ikke betaling for dommeroppdrag under Japanspesialen. Han ønsker at pengene går til klubbens helserelaterede oppgaver/arbeid.

Sak 7/19 Henvendelse fra medlem

- Info: Ila. To-tre uker har flere i styret mottatt henvendelser fra valpekjøpere vedr. tolkning av kontrakter, brudd på «avtale» etc. Styreleder foreslår at det sendes ut oppfordring til opprettere hvor det bes om at de er tydelige og at kontrakter gjennomgås nøye.

- Styret skal få ut viktigheten av skriftlig kontrakt både på hjemme- og facebookside. Det er viktig at det er dialog mellom kjøper og selger, og at man går nøye gjennom kontrakten.

Sak 8/19 Dogs4all 2019

Styret har mottatt epost med mulighet til å booke standplass på Dogs4all 2019. Pris for stand er kr. 4200,-. Leie av utstyr er mellom kr. 6-8000,-.

Styret har tidligere besluttet at klubben skal ha stand på Dogs4all 2019, men tar saken videre til årsmøtet grunnet de store utgiftene.

Amanda Wad Henriksen undersøker nærmere når påmeldingsfristen er og priser.

Eventuelt

- Ansvarlig for poengberegning årets utstillingshund 2019: Eirik Knudsen.

- Dato for styremøte hvor det drøftes årsmøtesaker:

Fredag 03.05.2019 og mandag 06.05.2019 dersom det er behov for ytterligere drøftinger.

Kunngjøring årsmøte er sendt ut per post (klubbavisa). Kunngjøringen publiseres også på hjemme- og facebookside.

- Henvendelse fra SU vedrørende nettbasert løsning for helseundersøkelse:

Vibeke Standal tipser om helseundersøkelsen som NAAK har hatt. Info om dette sendes tilbake til Lisbeth Høyem.

Referat styremøte JUN 9. april kl. 19.30

Til stede: Vanja Marie Sigvartsen, Vibeke Standal, Amanda Wad Henriksen, Eivind Mjærum og Hege Urdal
Forfall: Ole Arntzen, Yumi Hirai og Kristin Bugge Moe

Post/Info

- Fra NKK:

- Marianne Holmli er innvilget elevstatus på alle raser i gruppe 1, 2 og 3.
  - Anne L. Buvik er innvilget elevstatus på alle raser i gruppe 2, 7 og 10.
- Tatt til etterrenting.

- Fra NKK: forslag til kandidater til å motta NKKs hedersbevisninger.

Styret har ingen forslag til kandidater per dags dato.

- Fra NKK: frist for å søke momskompensasjon er 01.06.2019.

Amanda Wad Henriksen avventer signatur fra resterende styremedlemmer før søknad sendes inn.

- Fra NKK: invitasjon til hundens dag.

Hege Urdal videresender informasjon til klubbens distriktstakter og informerer om muligheten til å delta på hundens dag 2019.

- Fra NKK: invitasjon til seminar om BOAS 12.06.2019.

Tilbakemelding sendes til NKK: ikke aktuelt for klubbens raser.

Sak 70/18 (videreført sak) Taushetsbelagt

Sak 9/19 Økonomi

Status 09.04.2019:

Lite posteringer på denne tiden av året. Økonomien er fortsatt sunn. Medlemskontingent: nesten i mål ift budsjett.

Budsjett for 2019:

- Kurs/arrangement:

Store utgifter til dogs4all (må tas opp årsmøtet hvorvidt vi skal fortsette med stand på D4A). Det er allerede besluttet at dogs4all 2019 gjennomføres, jf. budsjett.

Større utgifter enn inntekter grunnet D\$A og trykking av RAS. Kostnadene til kurs er nedjustert.

- Klubbmateriell:

Det bestilles inn nye klubbefekter som kan tas med på spesialen for å vise frem og selge ut.

Kalender: undersøker med årsmøtet hvorvidt det er ønskelig at det fortsettes med klubbkalender. Ett alternativ er at man tar forhåndsbestillinger.

- Nye eposter: Kostnadene til nye eposter utgjør kr. 2125,-. Per dags dato er utgiftene kr. 1500,-. Dersom det skal opprettes fellesmail til SU og fellesmail til styret blir det ekstra utgifter pålydende kr. 850,-.

- Andre utgifter: RS, møte SU, RFA og banner til nytt klubbnavn/logo.

Det budsjetteres med underskudd på i underkant av 23 000,-.

Sak 10/19 Regler – årets utstillingshund

Forslag til endring: for å kunne delta i årskonkurransen om årets utstillingshund, må hundens eier være medlem i raseklubben.

Vedtaket saken videreføres. Styret er enig i at det må gjøres endringer i statuttene, men det skal brukes tid å vurderes eventuelle endringer.

Sak 11/19 Kjøpehund.no

Per dags dato er det kun shiba som er inkludert på kjøpehund.no av klubbens raser. Laila Nagel har sendt inn henvendelse og ber om at informasjon om de resterende rasene publiseres.

Styret har merket seg behovet for å mer informasjon om de øvrige rasene i klubben. Det arbeides med å skaffe raseinfo som vil bli ferdigstilt til dommerseminaret i 2020. Etter dommerseminaret starter arbeidet med å publisere info om ytterligere raser på kjøpehund.no

Sak 12/19 Rasestandard

Etter artikkelen «Japanske Urhunder» i klubbavisa har det vært flere drøftelser rundt standarden til klubbens raser. Flere medlemmer ønsker en avklaring.

Rase	Tispe	Hannhund
Shiba	36,5 cm +/- 1,5 cm	39,5 cm +/- 1,5 cm
Kai	45cm +/- 3 cm	50cm +/- 3 cm
Hokkaido	45,5 – 48,5 cm	58,5 – 51,5 cm
Shikoku	49 cm +/- 3cm	52 cm +/- 3 cm
Kishu	49 cm +/- 3 cm	52 cm +/- 3 cm

Målene fra FCI er en direkte oversettelse av standarden fra Japan hvor det måles bak skulderbladet. I land tilknyttet FCI måles høyden på toppen av skulderbladene og høyden vil derfor være noe høyere. Styret sender NKK en melding om dette og ber om at dette skal fremkomme i rasestandarden i en merknad.

Sak 13/19 Styrets årsberetning

Utkast til styrets årsberetning 2018-2019 med endringer: tas med til møtet i begynnelsen av mai hvor årsmøtesaker drøftes.

Sak 14/19 Dommeraspirant Japanspesialen 2019

- John Tjøtta har søkt om å få være dommeraspirant for Christen Lang på Japanspesialen 2019 for følgende raser: shiba, akita, american akita og japansk spisshund.

Arrangøren har sagt ja til forespørselen. Informasjonen videresendes til utstillingskomiteen.

Eventuelt

- Laila Nagel opplyser at hun mangler tilbakemelding på diplomene. Styret har delegert ansvaret for diplomene til Hege Urdal. Hege Urdal sender tilbakemelding til Laila Nagel.

- Ny vurdering av årets mestvinnende utstillingshund.

- Kai/Shikoku har falt ut

- Tilbakemelding på hvordan statuttene skal tolkes

En ny redigert liste vil bli lagt ut på hjemmeside og facebook når denne foreligger. Styret beklager og nødvendige endringer er gjort. Takker for tilbakemeldinger underveis.

- Styret ønsker å bemerke at artikler og info publisert av SU i første utgave av JUNny er veldig bra. Videre ønsker styret hyppigere tilbakemelding på det arbeidet som SU utfører. Dette kan blant annet gjøres ved at sekretær blir lagt til som kopiadressat på utgående eposter til feks klubbavisas redaktør.

Referat styremøte JUN 7. mai kl. 1930

Til stede: Hege Urdal, Amanda Wad Henriksen, Vibeke Standal, Ole Arntzen, Kristin Bugge Moe og Vanja Marie Sigvartsen
Forfall: Yumi Hirai og Eivind Mjærum

Post/Info

- Fra NKK: Sluttrapport HD-prosjekt.
Tatt til etterretning og videresendt til SU.
- Fra NKK: Regelrevidering agility.
Ikke aktuelt for klubben da vi hverken arrangerer eller har egen agilitygruppe.
- Fra NKK: Kurs for å utdanne beskrivere (dommer) på MH.
Tatt til etterretning.

Sak 15/19 Økonomi

Status per 08.05.2019:

Er kun 950,- under budsjett på medlemskontingent. I tillegg er styremøteposten justert ned i budsjettet.

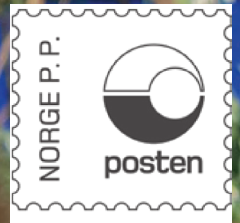
Nettbutikken er klar mandag og vi kan da bestille opp det vi trenger av premier og salgsvare for spesialen. Viktig info ift. betaling og kjøpe av varer i nettbutikken: Man legger varer i «handleklubben», fører på sin leveringsadresse og går deretter til betaling. Ved betaling må man IKKE velge betaling med kort. Kunden må velge «faktura bedrift». Da får kasserer faktura som medfører at kunden betaler ordinær pris, mens klubben blir fakturert 20% mindre.

Pris for nytt banner: kr. 750,- + mva. Amanda Wad Henriksen følger opp på dette og sender forslag til størrelse per epost, før banner bestilles.

Eventuelt:

- Pizzakveld for nyvalgte i styret:
Vibeke Standal utformer et brev med invitasjon til pizzakveld (gjennomføres i etterkant av nedriging søndag) som deretter sendes til godkjenning hos styret.
- Dommerkonferanse 2020:
Er søknad om økonomisk støtte sendt? Husk frist 01.06.2019
Vanja Marie Sigvartsen dobbelsjekker med Eivind.
- Klubbeffekter:
Se sak 15/19.
- Årets utstillingshund:
Ny liste er publisert på klubbens facebook-side.
- Nytt banner med logo og klubbnavn?
Se sak 15/19.

A

RETUR JUN v/ Vanja Marie Sigvartsen,
Tomasjordvegen 53 B, 9024 Tomasjord